

Minila je košnja, nastopili so vroči avgustovi dnevi s prijetnimi, hladnimi nočmi, ko bi človek najrajši legel tam ob gozdu na mehki mah in sanjal o pravljicah, ki se dogajajo v deveti deželi. Tako čarobno poezijo imajo tiste noči, ko brlijo zvezde in sveti luna, ko pojo na vasi fantje in gre glas njih pesmi čez polja, kot bi po nečem hrepenel, kot bi nekoga klical, pa sam ne ve koga. Potok šumi in studenci žubore, hribi sanjajo naokrog, bele cerkve stoje na vrhovih kot v dolge halje odeti duhovi, Grmada leži gori zadaj kakor silen tiger, ozirajoč se daleč okoli. Vse spi in sniva. Dolina je odeta v prozorno meglo. Po sredi se vije cesta položno, na desni in levi so njive in na koncih rasto solnčnice. Hiše stoje ob cesti in okrog njih je sadnega drevja, kakor brinja na Nanosu, in ob hišah ponavljajo studenčki svoje enakomerno čebljanje.

V taki noči je korakal čez polje mlad fant, visok in korenjaški kot jelka v gozdu. Z veselim upom v srcu je korakal in tam pod hribom je zavriskal. In potem je stopal navzgor. Na jasi se je ustavil in pogledal na pot, ki jo je prehodil, in zahvalil je Boga. Postavil je lestvo, splezal kvišku in potrkal na okno.

„Kristina, Kristina!“

Dekle se je zbudilo, se radovedno ozrlo, kot bi ravno sanjalo o ljubem bitju, ki blodi nekod v daljni tujini in se mu zdi nemogoče, da bi bila resnica.

„Rok, Rok!“ je vzdihnilo dekle kakor v sanjah.

Fant je potrkal še enkrat.

„Kristina, Kristina!“

„Ali si ti, ali si res ti?“

Narahlo je odprla, da se ne bi prebudili sestre.

Dolgo sta si pripovedovala o trpljenju in žalosti, veselju in nadlogah.

„Prišel sem, Kristina. Nisem prinesel veliko. Komaj dvatisoč goldinarjev. Malo je, a živeti se bo dalo, živeti v ljubezni. Kočo popravim, da ne razpade, nakupim kaj grunta in potem povprašam po tvoji roki.“

„Rok, odkar te ni bilo doma, se je vrnil oče. Pri bratu je na Robu. Molčeč je kot grob, z nikomer ne govori. Pisala sem ti že o njem. Ali ga obiščeš?“

„Obiščem ga, moj oče je, čeprav se ni briga zame. Rajna mati mi je pravila, da je bil dober človek. Ni je zapustil z lahkim srcem. Vrniti se je hotel z bogastvom in se z njo poročiti. Zato je odšel v Ameriko.“

Tako sta se pogovarjala.

Zjutraj naslednjega dne je pa šel Rok proti Robu, da obišče svojega očeta.

Nace je ravno prikorakal iz hleva, ko je stopil Rok na dvorišče in ga pozdravil. Razjasnil se je staremu samcu temni obraz in skoro bi zavriskal vesolja.

„Rok, Rok, ti si! Ali si res ti? Pa si se vrnil? I kod si hodil, ljubi moj Rok?“

„Dobro jutro! Očeta sem prišel obiskat. Še nikoli ga nisem videl. Rad bi ga poznal.“

„Star je, star, veš, Rok. Ves zdelan je od trpljenja. Da si le prišel! Zdaj pa ostaneš pri meni. Vse ti dam, prav vse. In ženil se boš. Saj si naše krvi. V rodu ostane grunt, če ti dam. Hvala Bogu, hvala Bogu! Jej, kaj sem vse doživel, odkar te nisem videl. Jaz sem te vedno rad imel. Če te ni mogel moj oče, mu odpusti! Umrl je in dajal račun! Ženil sem se medtem.“

„Slišal sem, slišal.“

BOSANKA

„Kje pa si slišal?“

„Povejte mi, ali res mislite dati premoženje meni?“

„Res, res! Da si le prišel! A kje si slišal o moji ženitvi?“

„Smrekarjeva Kristina mi je pravila.“

„Kristina?“

„Da, ona je moja nevesta.“

„Ko bi jaz to vedel, se ne bi nikoli ženil doli. Vsega je kriv Smrekar. Pa bi mi lahko povedalo dekle! Poklicali bi te iz Amerike. Tako me je pa spravilo v tako sramoto.“

„Odpustite ji!“

„Saj ji odpuščam radi tebe.“

Na dvorišče je prišel Grogga, zazdehal je in pogledal na nebo, da se prepriča, če bo lepo vreme.

„S kom pa govoriš, Nace?“